

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠIH-1022/09-H

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola, Dobruška, Opočenská 115
Adresa:	Opočenská 115, 518 01 Dobruška
Identifikátor:	600 024 334
IČ:	70 152 501
Zřizovatel:	Královéhradecký kraj, Pivovarské náměstí 1245, 500 03 Hradec Králové
Místo inspekce:	Základní škola
Termín inspekce:	3. – 7. květen 2010

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle příslušných školních vzdělávacích programů podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále školský zákon).

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle ustanovení §174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Hodnocení souladu učebních dokumentů s právními předpisy podle ustanovení § 185 odst. 1 školského zákona.

Získání a analyzování informací o vzdělávání žáků a činnosti základní školy podle ustanovení § 174 odst. 2 písm. a) školského zákona se zaměřením na podporu rozvoje čtenářské gramotnosti a výchovu ke zdraví.

Získání a analyzování informací o využívání finančních prostředků státního rozpočtu poskytovaných škole podle ustanovení § 163 školského zákona na realizaci pokusných ověřování a rozvojových programů.

Vzdělávací nabídka

Základní škola, Dobruška, Opočenská 115 (škola, nebo ZŠ) vykonává činnost základní školy s kapacitou 55 žáků a školní družiny (ŠD) s kapacitou 20 žáků. Činnost školy a školského zařízení se uskutečňuje v jednom objektu. Škola se nachází v blízkosti vlakového a autobusového nádraží, což je výhodné, neboť 68 % žáků dojíždí z okolních obcí, deset z nich je dováženo z Dětského domova Sedloňov. Nevýhodou umístění školy je hluk z blízké hlavní komunikace. K podstatné změně v historii školy patří změna názvu na základní školu k 1. 1. 2006. V loňském roce došlo k navýšení kapacity ZŠ, a tím i k navýšení počtu tříd o jednu.

Škola dlouhodobě zabezpečuje především vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením, dále se středně těžkým a hlubokým mentálním postižením a výuku žáků s kombinovanými vadami. Protože se zvyšuje počet žáků s těžšími formami postižení, požádala ředitelka školy o navýšení kapacity pro obor vzdělání Základní škola speciální a bylo jí vyhověno s účinností od 1. 9. 2010.

V ZŠ bylo ke dni zahájení inspekční činnosti v šesti třídách (pět tříd ZŠ praktické a jedna ZŠ speciální) zapsáno 47 žáků 1. až 10. ročníku. Vzdělávání žáků podle Školního vzdělávacího programu (ŠVP ZV) „Připravíme tě do života“ probíhá od školního roku 2007/2008, nyní v 1. – 3. a 6. – 8. ročníku ZŠ praktické (ZŠP). Ve zbývajících ročnících a v ZŠ speciální (ZŠS) se žáci učí podle Vzdělávacího programu zvláštní školy, čj. 22 980/97-22, Vzdělávacího programu pomocné školy (PŠ) a přípravného stupně PŠ, čj. 24 035/97-22, a jeden žák podle Rehabilitačního vzdělávacího programu PŠ, čj. 15 988/2003-24. V současné době určení pedagogové připravují ŠVP pro žáky ZŠS.

ŠVP ZV je vytvořen podle zásad Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání - přílohy upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením a po drobných úpravách, které doporučili po komparaci tohoto ŠVP ZV inspektoři Olomouckého inspektorátu České školní inspekce a ředitelka školy je okamžitě zapracovala, je s ním plně v souladu. Na jeho tvorbě se podíleli všichni tehdejší pedagogové školy a konečnou úpravu provedla koordinátorka - ředitelka školy. Jedním z cílů, které si škola v ŠVP ZV stanovila, je poskytovat žákům základ všeobecného vzdělání orientovaného na řešení životních situací a na jejich praktické jednání. Velký důraz je kladen na individualitu žáků. Dokument je zpracován s ohledem na podmínky i možnosti školy a organizace vzdělávání ve škole jej umožňuje plně realizovat. Podrobně jsou rozepsány osnovy jednotlivých předmětů a oblast hodnocení žáků. Disponibilní hodiny jsou využity převážně pro výuku pracovního vyučování, českého jazyka, matematiky, tělesné výchovy a pro výchovu ke zdraví. ŠVP ZV byl předložen členům školské rady. Dokument je zpracován velmi kvalitně, je přehledný a veřejnosti přístupný. Průběžně ho ředitelka školy aktualizuje.

Ve ŠD bylo ke dni zahájení inspekční činnosti v jednom oddělení zapsáno 20 žáků. Její činnost se řídí také školním vzdělávacím programem, ten je přílohou ŠVP ZV a obsahuje všechny požadované náležitosti. O prázdninách byla realizována rekonstrukce herny ŠD, nyní velikostí i vybavením vyhovuje potřebám žáků, navíc vyhlíží velice hezky.

Výkony školy se v posledních třech letech zvyšují, k 30. 9. 2007 škola vykazovala v pěti třídách 38 žáků, o rok později opět v pěti třídách 45 žáků a k 30. 9. 2009 v šesti třídách 48 žáků. Ve školní družině bylo po všechny tři roky zapsáno 20 žáků. Oproti běžným ZŠ se více mění počty žáků v průběhu školního roku. Na obědy žáci docházejí do školní jídelny zdejšího gymnázia, vzdálené několik minut chůze.

Materiální a ekonomické předpoklady umožňují realizovat ŠVP ZV a ŠVP ŠD na požadované úrovni. ZŠ provozuje své činnosti v dvoupatrové budově nedaleko centra města. Výuka probíhá v šesti menších třídách, které jsou vybavené novým stavitelným žakovským

nábytkem, ve třídě ZŠS mají žáci k dispozici též relaxační prostor. Dále se žáci vzdělávají v odborné učebně pro výuku informatiky s osmi počítači a kompletní audiovizuální technikou, cvičné kuchyni, dílně, herně školní družiny a tělocvičně. Pro výuku pracovních činností je k dispozici malý školní pozemek. Některé hodiny tělesné výchovy jsou vyučovány ve sportovním areálu Sokola. Škola poskytuje pro realizaci výuky standardní prostorové zázemí, její interiéry jsou čisté a esteticky upravené. Budova nemá bezbariérový přístup, což způsobuje problémy při přesunu žáka odkázaného na zdravotní vozík. Vybavení školy názornými pomůckami pro výuku je na dobré úrovni. Část z těchto pomůcek je již zastaralá a průběžně je inovována. Žáci mají vhodné učebnice, naučnou i krásnou literaturu, mohou využívat výukový software, který je instalován v počítačové učebně. Mnoho drobných pomůcek pro ně učitelé vyrábějí sami. Ředitelka školy má naprostý přehled o stavu materiálně-technického zázemí a v rámci finančních možností se snaží tento stav průběžně a plánovitě zlepšovat.

Ve sledovaných letech 2007 – 2009 škola hospodařila zejména s finančními prostředky ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání, s účelovými neinvestičními dotacemi (z kapitoly MŠMT), s příspěvkem na provoz z rozpočtu zřizovatele a také s prostředky svých fondů. Finanční prostředky na přímé výdaje na vzdělávání použila v posledních třech letech na platy a náhrady platů, zákonné odvody, ostatní osobní náklady, přiděly do fondu kulturních a sociálních potřeb, učebnice a učební pomůcky, programové vybavení, další vzdělávání pedagogických pracovníků a na další činnosti, které přímo souvisely s rozvojem školy a kvalitou vzdělávání. Výše poskytnutých finančních prostředků umožňovala vyplácení nárokových složek platu a odměn za mimořádnou práci. Příplatky za přímou pedagogickou činnost nad stanovený rozsah byly vypláceny pouze v minimálním rozsahu. Dotace ze státního rozpočtu na přímé výdaje na vzdělávání pokrývaly ve sledovaném období v průměru 90 % celkových ročních neinvestičních nákladů školy. Z rozpočtových zdrojů MŠMT byly škole přiděleny finanční prostředky na rozvojové programy pro zajišťování standardních informačních a komunikačních technologií a připojení školní počítačové sítě k internetu, na podporu environmentálního vzdělávání, výchovu ke zdravému životnímu stylu, osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoj osobnosti, zvýšení nenárokových složek platů pedagogických pracovníků a posílení úrovně odměňování nepedagogických pracovníků, vybavení žáků 1. ročníku pro školní činnost a na financování asistentů pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním. Škola obdržela také účelovou dotaci investičních prostředků na nákup pomůcek kompenzačního charakteru pro zlepšení podmínek těžce zdravotně postižených žáků. Veškeré účelově určené finanční prostředky byly použity v souladu s účelem jejich poskytnutí a řádně a ve stanoveném termínu zúčtovány se státním rozpočtem. Peněžní prostředky přijaté z rozpočtu zřizovatele hradily zejména provozní výdaje. Nadační fond na podporu bezpečnosti a volnočasových aktivit na území města Dobrušky poskytl škole finanční dar na úhradu výdajů spojených s navázáním partnerských vztahů se školami v Polsku.

Ředitelka školy byla jmenována v roce 2005 na základě výsledků konkurzního řízení, splňuje všechny stanovené předpoklady pro výkon funkce. Dokumentaci podle školského zákona vede velmi pečlivě. Školu řídí sama, při svém rozhodování se opírá o názory pedagogické rady. Zabezpečuje postupný přechod na výuku podle školních vzdělávacích programů. Efektivně využívá finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu, podporuje zapojování pedagogů do realizace projektů a osobně aktivně vyhledává další zdroje financování školy. Vnitřní informační systém je jednoduchý, založený na každodenním kontaktu se všemi zaměstnanci a je funkční. Ředitelka školy ve spolupráci s pedagogy zpracovala dokument Vlastní hodnocení školy za školní rok 2006/2007, obsahuje kromě jiného vyhodnocení hospitační a kontrolní činnosti i vyhodnocení dotazníků pro rodiče, žáky a učitele. Jedná se o kvalitní dokument, který je východiskem pro další rozvoj školy.

Koncepce rozvoje školy je v souladu s dlouhodobými záměry vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky a Královéhradeckého kraje. Navazuje na ni Plán práce na školní rok 2009/2010, který je podrobněji rozpracován do plánů na jednotlivé měsíce. Plnění plánů je vyhodnocované ve výročních zprávách. Ředitelka školy má jasnou představu o současných i budoucích potřebách školy a usiluje o její naplnění. Zpracovala množství dalších vnitřních materiálů a pokynů, ty pokrývají všechny podstatné oblasti činnosti školy. V Organizačním řádu jsou kromě jiného stanoveny povinnosti pedagogických i nepedagogických pracovníků, včetně těch, kteří vykonávají specializované činnosti. Na tento dokument navazuje Organizace školy ve školním roce 2009/2010, dohromady oba materiály komplexně popisují organizaci činnosti školy. Delegování pravomocí v rámci školy a rozdělení úkolů je jednoznačně stanoveno a vyhovuje potřebám školy. Učitelé při výuce vycházejí z vlastních tematických plánů. Plnění vzdělávacích programů ředitelka školy prověřuje kontrolou třídních knih a hospitační činností. Tu vykonává plánovitě, hospitační záznamy jí slouží pro další metodickou práci. V ní jí pomáhá metodické sdružení všech učitelů. V průběhu inspekční činnosti ředitelka školy uskutečnila jednu hospitaci za přítomnosti inspektorky ČŠI, ve vedení pohospitačního rozhovoru projevila své dlouholeté profesní zkušenosti. V personální práci uplatňuje některé prvky autoevaluace pedagogických pracovníků. Prostřednictvím pravidelných jednání pedagogické rady a provozních porad pro učitele projednává důležitá organizační a pedagogická opatření i zásadní dokumenty školy. Jejich součástí tvoří i oblast vyhodnocování dosahovaných výsledků. Veškerá činnost ředitelky školy je systematická, je zřejmé, že svá rozhodnutí velice promýšlí a že jí na neustálém zlepšování činnosti školy velmi záleží.

Personální podmínky jsou vzhledem k typu školy dobré, protože téměř všichni učitelé jsou speciální pedagogové. Pedagogický sbor tvoří osm učitelů (včetně ředitelky školy) vychovatelka ŠD, která na část pracovního úvazku učí výchovné předměty, a dvě asistentky pedagoga. Pouze jeden učitel a jedna asistentka pedagoga nespĺňují podmínky odborné kvalifikace. Vychovatelka je pro výchovně-vzdělávací práci ve ŠD odborně kvalifikovaná, pro výuku nikoliv, ale vysokoškolské studium si v současnosti doplňuje. Z celkového počtu vyučovaných hodin je 79,3 % vedeno učiteli s odbornou kvalifikací. V kvalitě práce nekvalifikovaného učitele se nesplnění podmínek odborné kvalifikace neprojevilo. Pedagogický sbor je věkově různorodý, tudíž dochází k jeho obměnám kvůli mateřským dovoleným. V letošním školním roce na zástup za učitelky na mateřské dovolené nastoupili tři učitelé - dva zkušení a jedna učitelka začínající. Jí byla ředitelkou školy určena uvádějící učitelka. Studium pro výkon specializované činnosti výchovné poradkyně si doplňuje učitelka na mateřské dovolené. V oblasti vzdělávacích programů byla proškolená koordinátorka ŠVP ZV – ředitelka školy. Ostatní učitelé specialisté toto studium neabsolvovali, ale průběžně se vzdělávají. Ředitelka školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) a jejich profesní růst. Učitelé navštěvují vzdělávací akce z vlastní iniciativy a mrzí je, že jsou v poslední době poměrně často rušeny. Finanční prostředky na přímé výdaje na vzdělávání umožňují, aby zaměstnanci školy absolvovali DVPP v souladu s koncepcí školy. Ve škole jsou vytvořeny vhodné podmínky pro motivování a stabilizaci pedagogického sboru. Vstřícné interpersonální vztahy v kolektivu pedagogů přispívají k dobrému klimatu školy.

Partnerství s různými subjekty je četné, orientované do mnohých oblastí a lze je hodnotit jako příklad dobré praxe. Ředitelka školy navázala spolupráci se třemi polskými školami. Žáci i pedagogové díky výměnným pobytům, financovaným z grantu Královéhradeckého kraje, měli možnost poznat tamější výuku, navázat nová přátelství a učitelé si mohli předat zkušenosti. Spolupráci s partnery, jimiž jsou zřizovatel školy, zákonní zástupci žáků, školská rada, hodnotí ředitelka školy jako dobrou a funkční. Za mimořádně přínosnou pro žáky považuje činnost Občanského sdružení přátel naší školy, protože pomáhá škole finančně zabezpečit mnohé aktivity (např. exkurze, návštěvy divadel, Den dětí), zajišťuje materiální

podmínky a odborníky pro zájmovou činnost žáků. Ti pracují bez nároku na odměnu, tudíž pro žáky je činnost bezplatná, a tak někteří navštěvují více kroužků. Městský úřad začleňuje školu do života města stejně jako školy, které zřizuje. Jeho pracovníci spolupracují se školou při řešení výchovných problémů žáků. Výborná je rovněž spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou Rychnov nad Kněžnou, Policií ČR i městskou policií, městskou knihovnou, školami ve městě, médií a dalšími organizacemi a institucemi.

Vzdělávání a jeho výsledky

Rovné příležitosti ke vzdělávání jsou zajištěny pro všechny žáky. Informace o existenci a činnostech školy získává veřejnost na webových stránkách zvlastniskola.dobruska.cz, dále z příspěvků ředitelky školy do Dobrušského zpravodaje, Orlického týdeníku, Deníku Rychnovska a z vysílání dobrušské kabelové televize. Škola se rovněž prezentuje výstavou žákovských prací a Dnem otevřených dveří. Zápis do 1. tříd je od roku 2006 pořádán každoročně v měsíci únoru, zájemců o přijetí je při zápisu velice málo (od roku 2006 pouze pět). Do vyšších ročníků jsou žáci přijímáni na základě doporučení PPP a SPC dle potřeby v průběhu celého školního roku. Všichni přijatí žáci mají diagnostikované mentální postižení. Vyučování je organizováno tak, aby byly respektovány všechny individuální zvláštnosti žáků, a jsou využívány metody a formy výuky vhodné pro mentálně postižené. Tyto metody a formy se liší podle hloubky postižení jednotlivých žáků. Důraz je kladen na individuální přístup k žákům a na jejich maximální začlenění do společnosti. Vzhledem k zaměření školy nadaní žáci do školy nedocházejí.

Funkci výchovné poradkyně vykonává zkušená speciální pedagožka. Vystudované výchovné poradenství nemá, funkci bude zastávat do návratu odborně kvalifikované kolegyně z mateřské dovolené. Některé úkoly výchovného poradenství plní ve spolupráci s ředitelkou školy. Ve škole je zřízena výchovná komise. Schází se dle potřeby, zápisy z jednání se závěrem a doporučením výchovného postupu, podepsané všemi účastníky, jsou zakládány. Neplní-li zákonní zástupci zadané úkoly, následuje předání problému přestupkové komisi odboru sociálních věcí a zdravotnictví městského úřadu. Také profesní orientaci žáků je věnována náležitá pozornost. Žáci jsou seznamováni s možnostmi dalšího studia i příštího pracovního uplatnění, a to s přihlédnutím k jejich schopnostem a možnostem. Vyplňování a odesílání přihlášek k dalšímu vzdělávání zabezpečují místo zákonných zástupců ředitelka školy a výchovná poradkyně. Spolupráce s odbornými poradenskými pracovišti je navázána, v případě potřeby zajišťují žákům změnu vzdělávacího programu a pomáhají jim s řešením vzdělávacích či výchovných problémů.

Organizace vzdělávání probíhá v souladu s právními předpisy. Škola má v tomto školním roce šest tříd, z toho jednu třídu ZŠS. Povolena kapacita třídy ZŠS je šest žáků, ve škole se ale v současné době vzdělává jedenáct žáků s těžší formou zdravotního postižení, a proto bylo vyhověno žádosti o navýšení počtu tříd ZŠS. Zatím musí být někteří žáci integrováni do tříd ZŠP. Devět žáků pracuje vzhledem ke svému postižení podle individuálních vzdělávacích plánů, ty jsou zpracované se všemi požadovanými náležitostmi. V této oblasti škola spolupracuje s PPP Rychnov nad Kněžnou a SPC Náchod. Jeden žák má na doporučení speciálně pedagogického centra zkrácenou dobu pobytu ve škole na 20 hodin týdně.

Ve třídách učí vždy jedna učitelka, v některých třídách a ve školní družině jsou přítomné dle potřeby dvě asistentky pedagoga. Spolupráce mezi vyučujícími a asistentkami pedagoga je kvalitní. V jednom případě je výuce trvale přítomna osobní asistentka těžce postiženého žáka, která nepatří k pedagogickým pracovníkům a je financována Občanským sdružením ORION Rychnov nad Kněžnou. Přítomnost asistentek pedagoga se jeví pro úspěšnost žáků s těžšími

formami postižení nezbytná. Škola naplňuje učební plány všech užívaných vzdělávacích programů. Rozvrh hodin je sestaven v souladu s platnými právními předpisy. Žáci ZŠS a žáci 1. a 2. ročníku ZŠP mají vyučování jednosměnné, od 3. ročníku mají i odpolední vyučování. Organizace vzdělávání umožňuje žákům dosažení maximálního možného rozvoje v souladu s jejich aktuálním zdravotním stavem.

Pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví žáků jsou podrobně rozpracována ve školním řádu, provozních řádech odborných učeben a dalších podpůrných dokumentech. Záznamy v třídních knihách spolu s vloženými archy se seznamem školních i mimoškolních aktivit dokazují, že jsou žáci s pravidly bezpečnosti a ochrany zdraví pravidelně a včas seznamováni. Všechny prostory školy využívané žáky se jeví jako bezpečné. Pedagogický dohled nad žáky je systematicky organizován a po celou dobu jejich pobytu ve škole svědomitě vykonáván. Na pracovišti jsou prováděny pravidelné revize zařízení a zajišťována periodická školení pracovníků. Ve škole pracuje odborně poučený zdravotník, k ošetření drobných úrazů jsou pedagogům k dispozici lékárníčky. Z knihy úrazů je patrné, že v posledních třech letech je počet úrazů nízký a jen mírně kolísá.

Realizovaná preventivní strategie školy umožňuje předcházet různým sociálně negativním jevům. Vychází z kvalitně zpracovaného minimálního preventivního programu, jeho realizaci ředitelka školy dvakrát ročně vyhodnocuje. Všichni pedagogové školy se bezpečnostními, zdravotními a sociálními riziky zabývají velmi intenzivně, přesto se nedaří některé eliminovat, např. kouření žáků a záškoláctví. Své názory a problémy mohou žáci kromě osobního jednání s výchovnou poradkyní či třídní učitelkou také sdělovat prostřednictvím schránky důvěry. Ředitelka školy i ostatní pedagogové spolupracují s odborníky, chování žáků řeší pravidelně při jednáních pedagogické rady. Ta je dle potřeby svolávána i mimořádně, z jejího jednání vycházejí konkrétní závěry a vhodná opatření jsou přijímána neodkladně.

Ve škole se daří vytvářet vhodné sociální a pracovní klima jak pro žáky, tak pro učitele. Z chování žáků v hodinách, o přestávkách, z jejich zájmu o další školní aktivity lze usuzovat, že jsou ve škole spokojeni. Přispívá k tomu i vnitřní prostředí školy, které je podnětné pro výuku a vkusně vyzdobené výrobky žáků.

Průběh vzdělávání je hodnocen na základě inspekční činnosti vykonané ve všech třídách se zaměřením na rozvoj klíčových kompetencí žáků, na čtenářskou gramotnost a výchovu ke zdraví. Sledována byla výuka českého jazyka ve všech třídách, dále dějepisu, vlastivědy, matematiky, pracovního vyučování, výchovy ke zdraví a ve třídě ZŠS rozumové výchovy, věcného učení, hudební výchovy a pracovního vyučování. Kvalita hospitovaných hodin byla celkově velmi dobrá a docházelo při nich k rozvíjení požadovaných kompetencí žáků. Vyučovací hodiny byly dobře připravené, některé velice pečlivě. Zvolené metody a formy práce odpovídaly vzdělávacím potřebám a možnostem žáků, ale při jejich uplatňování se projevily rozdíly mezi některými pedagogy. Ve třídě ZŠS, kde jsou postižení i věk žáků značně rozdílné a kde je výuce přítomno více pedagogických pracovníků, učitelé při výuce preferovali individuální způsob výuky. Tento způsob je pro žáky nejpřínosnější, neumožňuje jim však učit se spolupracovat a vzájemně si pomáhat. Sebevědomí žáků a příslušnost ke kolektivu třídy byla vhodně rozvíjena nácvikem společné písně na veřejné vystoupení. Ve třídách ZŠP byli žáci vedeni ke spolupráci s učitelem, kromě frontální výuky zařazovali někteří učitelé i kooperativní metody. Zejména starší žáci prokazovali, že jsou schopni pracovat ve dvojicích i skupinách, sami si ve skupině zorganizovat práci, hovořit o zadaném úkolu a vzájemně se dohodnout. Vyučující mladších žáků volili takové strategie, jimiž je vedli k získávání těchto dovedností. Také při práci na projektech žáci spolupracují v týmech, učí se vzájemné komunikaci a zaujímání postojů k dané problematice. Tradicí školy je prezentace dovedností žáků na veřejnosti. Rozvoj osobností žáků škola také podporuje nabídkou zájmových činností. V letošním školním roce si žáci vybrali kroužky: keramický, literárně-

dramatický, sportovní, taneční, hudební, kroužek vyšívání a informatiky. Projevili zájem také o nepovinné předměty základy práce na počítači a německý jazyk.

Učitelé motivovali žáky k činnosti, povzbuzovali jejich aktivitu, dodržovali princip názornosti. Výuku v odděleních organizovali s přehledem. Jejich nároky byly přiměřené. Kladli důraz na rozvoj komunikativních dovedností žáků. Žáci komunikovali na úrovni odpovídající jejich možnostem, velmi se snažili plnit zadané úkoly a dodržovali stanovená pravidla chování. Příznivé pracovní klima ve většině hodin mělo kladný vliv na průběh a výsledky vzdělávání.

Učitelé ve třídách ZŠP žáky hodnotili v souladu s vypracovanými pravidly školy. Méně je vedli ke zhodnocení vlastní práce a práce spolužáků. Žáci ZŠS jsou nesamostatní, potřebují stále vedení a pomoc pedagogického pracovníka. Ve sledovaných hodinách se jen některým dařilo sledovat učitele a dle svých možností plnit jeho pokyny. Přesto byli všichni kladně hodnoceni, někdy i sladkostí, a to viditelně přispívalo k posílení jejich kladného vztahu ke školní práci. Důkazem byly zjevné projevy radosti. Ty nahradily i sebehodnocení, jehož nebyli žáci jiným způsobem schopni (chyběla, nebo byla vážně oslabena schopnost komunikace).

Na rozvoj **čtenářské gramotnosti** (ČG) žáků se škola svým školním vzdělávacím programem orientuje posílením dotace hodin českého jazyka a literatury na 2. stupni. Kladný vliv mají realizované školní projekty, zájmové činnosti (literárně-dramatický kroužek), školní a mimoškolní aktivity (spolupráce s městskou knihovnou, exkurze, návštěvy divadelních a filmových představení, nácvik různých vystoupení aj.). Materiální podmínky pro tuto oblast jsou na požadované úrovni. Školní knihovna, vybavená spíše staršími tituly, je funkční. Půjčovna je stanovena, ale žáci si mohou po domluvě s učitelkou, která zajišťuje její činnost, půjčit knihy kdykoli.

Problematika ČG je rozpracovaná v tematických plánech jednotlivých předmětů a různými metodami práce byla se žáky ve výuce realizována a zdokonalována. Učitelky při výuce **na 1. stupni** průběžně procvičovaly schopnost žáků souvisle se vyjadřovat, všímaly si významu slov a učily žáky porozumět obsahu textu. Práci často doplňovaly přednesem básniček, dramatizací textu, řešením hádanek i zpěvem. Se žáky pracovaly podle potřeby individuálně, společné aktivity byly podnětné. Žáci se aktivně zapojovali do diskuse a velice ochotně sdělovali svoje názory. Učitelky zařazovaly též práci ve dvojicích či skupinách. Žáci pracovali převážně s učebnicemi, kartičkami a drobnými pomůckami. V rámci mimoškolní četby využívali sady knih. Ve zhlédnutých hodinách panovala velice klidná pracovní atmosféra. Při práci s více odděleními byli žáci vedeni k samostatnosti, měli dostatek prostoru pro tiché čtení. Vyučující se průběžně snaží kvalitu techniky čtení žáků zdokonalovat zejména ve škole, neboť domácí příprava je u mnoha žáků nedostačující. Úroveň čtenářských dovedností žáků je různá, jen málokterí čtou na tomto stupni plynule a bez obtíží.

Ve sledované výuce tří učitelů **na 2. stupni** (komunikační a slohová výchova, dvě hodiny literární výchovy a dějepis) se projevily značné rozdíly. Hodinu komunikační a slohové výchovy vedla velmi zkušená učitelka a nejenom výborně zvládla práci ve dvou odděleních, ale zařazovala takové pedagogické metody, kterými zaujala žáky. Ti pracovali samostatně i ve skupinách, řešili problémové úkoly, vyhledávali informace v textu, vysvětlovali si obsah méně známých slov, podle vlastních popisů poznávali spolužáky, ale hlavně zažívali radost z úspěchu. Výsledek jedné skupinové práce byl srovnatelný s výsledky jejich vrstevníků v běžné ZŠ. Žáci pracovali v prostoru celé učebny, měnili místa, a tak i relaxovali. Za kvalitní práci byli také hodnoceni. Ve zbývajících hodinách učitelé také motivovali žáky k činnosti, rozvíjeli některé jejich čtenářské dovednosti, ale převažovala frontální výuka s jejich dominantní rolí. Malá pozornost byla věnována přípravě na četbu a zcela chyběla

diferenciace činností vzhledem ke čtenářským dovednostem jednotlivců. Oba vyučující (jedna začínající učitelka) působí ve škole prvním rokem a je zřejmé, že se zatím neztotožnili se vzdělávacími strategiemi školy. Tato zjištění jsou v souladu s výsledky hospitační činnosti ředitelky školy. Ta získává informace o úrovni dovedností žáků ve všech oblastech vzdělávání kromě jiného i při každodenní spolupráci pedagogů. Průběžně problematiku ČG sleduje též při hospitační činnosti.

Škola se do oblasti **výchovy ke zdraví** neprofiluje, ale prakticky tato výchova prolíná do všech oblastí života školy. Pro žáky škola organizuje projekty, výlety, sportovní dny, besedy a exkurze. Tyto aktivity jsou realizovány v souladu se ŠVP ZV, kde je vzdělávací oblast Člověk a zdraví posílena celkově o sedm hodin výuky týdně, některá témata jsou zařazena do vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ta je také v učebním plánu posílena. Svoje vědomosti a dovednosti ze zdravotědy žáci uplatňují v soutěžích a někteří dosahují pěkných výsledků. Úspěšní jsou někteří i ve sportovních soutěžích. V rámci environmentální výchovy se žáci učí pečovat o životní prostředí a své zdraví. Finanční částky vynaložené do zmiňované oblasti se každoročně různí, a to vzhledem k aktuálním prioritám školy. Vlastní hodnocení podmínek vzdělávání je podrobně zachyceno ve výročních zprávách, kde ve výčtu aktivit je mnoho akcí věnovaných výchově ke zdraví.

Výsledky vzdělávání žáků se pedagogičtí pracovníci zabývají každé čtvrtletí při jednáních pedagogické rady. V zápisech se kromě běžných údajů o prospěchu a chování objevují i konkrétní problémy vytypovaných žáků a návrhy k jejich nápravě. Žáci ukončují školu v převážné většině úspěšně. Příčinou ojedinělého neprospěchu není postižení žáků, ale výhradně problémy se školní docházkou. Jedná se především o žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí. Situace je průběžně řešena s rodiči na jednání výchovné komise a spoluprací s odborem sociálních věcí a zdravotnictví. K dalšímu studiu podávají přihlášku většinou všichni vycházející žáci, pouze ve školním roce 2008/2009 jeden přihlášku nepodal. Do učebních oborů odborných učilišť jsou přijímáni, ale výuční list získá jen část z nich, protože ostatní studium z různých důvodů nedokončí.

Celkové hodnocení školy

Základní škola, Dobruška, Opočenská 115 zajišťuje vzdělávání a školskou službu v souladu s údaji v zápisu do rejstříku škol a školských zařízení. Při vzdělávání žáků postupuje podle právních předpisů a vychází z předepsaných dokumentů.

Materiální a finanční zdroje, se kterými škola ve sledovaném období hospodařila, byly dostačující k pokrytí nákladů pro zajištění školních vzdělávacích programů.

Materiální podmínky pro výuku jsou na požadované úrovni. Pracovníci školy velmi svědomitě zajišťují pro žáky bezpečné a zdravé prostředí. Přes velké vynaložené úsilí pedagogů se nedaří úplně předcházet výskytu sociálně patologických jevů. Výchova ke zdraví prolíná celým vyučovacím procesem. Celkové klima školy je velice příznivé pro všechny žáky i pedagogy.

O vzdělávací nabídce školy a postupu při přijímání je veřejnost prokazatelně informována. Všichni uchazeči mají vytvořeny rovné podmínky. Vzdělávání je organizováno formami vhodnými pro mentálně postižené. Školní poradenství je funkční, plní požadované úkoly ve všech oblastech.

Školní vzdělávací program zohledňuje podmínky školy a je v souladu s přílohou RVP ZV pro žáky s lehkým mentálním postižením. Dokument byl vytvořen týmovou prací pedagogů. ŠVP ZŠS pedagogičtí pracovníci pod vedením koordinátorky připravují.

Ředitelka řídí školu velmi odpovědně. Svá rozhodnutí velice promýšlí, snaží se, aby vždy byla ve prospěch školy, ale zejména ve prospěch žáků. Veškeré předložené dokumenty (nejenom povinná dokumentace) byly zpracovány kvalitně po obsahové i formální stránce. Díky personální práci ředitelky školy se i v této oblasti podmínky zlepšují, učitelé mají zájem o DVPP, což vytváří dobré předpoklady pro další zvyšování kvality vzdělávání. Četné partnerské vztahy obohacují činnost školy, a tím napomáhají pozitivnímu rozvoji osobností žáků. Ten rovněž podporuje četná nabídka zájmových útvarů a velké množství dalších školních i mimoškolních aktivit.

Téměř všichni učitelé podporovali rozvoj osobností žáků vhodnými metodami a formami výuky, rozvíjeli jejich kompetence. Účinně je motivovali k činnostem, prohlubovali jejich komunikativní dovednosti. Hodnocení žáků probíhalo v souladu s nastavenými pravidly pro hodnocení, bylo pravidelné, motivující, méně prostoru pedagogové vytvářeli pro sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků. Sledovaný průběh vzdělávání ukázal na kvalitní práci převažující části pedagogů.

Rozvoji čtenářské gramotnosti žáků je patřičná pozornost věnována na 1. stupni školy, na 2. stupni se projeví určité dílčí nedostatky. Materiální podmínky pro tuto oblast jsou na požadované úrovni. Škola žákům nabízí ještě celou řadu takto orientovaných aktivit.

Výsledky vzdělávání jsou u všech žáků přiměřené jejich mentální úrovni, jsou v souladu s předpokládanými výstupy vymezenými v příloze RVP ZV. U žáků, kteří dosud nepracují podle školního vzdělávacího programu, výsledky odpovídají požadavkům užívaných vzdělávacích programů.

Seznam písemností, o které se inspekční zjištění opírá:

1. Zřizovací listina, čj. 14761/SM/2009, vydaná Zastupitelstvem Královéhradeckého kraje, s účinností od 10. září 2009
2. Rozhodnutí MŠMT, čj. 6 509/2009-21, ve věci změny zápisu do rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 19. 3. 2009, s účinností od 19. 3. 2009
3. Rozhodnutí MŠMT, čj. 8 324/2010-21, ve věci změny zápisu do rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 3. 5. 2010, s účinností od 1. 9. 2010
4. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, ze dne 2. 3. 2010
5. Jmenování do funkce ředitelky Zvláštní školy, Dobruška, Opočenská 115, vydané Královéhradeckým krajem, čj. 15840/SM/2005, ze dne 20. června 2005, s účinností od 1. července 2005
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Připravíme tě do života“, čj. 20339/07, s platností od 1. 9. 2007, včetně přílohy ŠVP pro ŠD
7. Vzdělávací program zvláštní školy, čj. 22 980/97-22
8. Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně PŠ, čj. 24 035/97-22
9. Rehabilitační vzdělávací program pomocné školy, čj. 15 988/2003-24
10. Kopie dokladů o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků vedené ve školním roce 2009/2010
11. Školní minimatrika vedená v elektronické podobě, školní rok 2009/2010
12. Koncepce školy 2007-2011, plán personálního rozvoje 2007-2011
13. Roční plán práce pro školní rok 2009/2010, konkrétní úkoly vyplývající z ročního plánu – květen
14. Plán práce výchovného poradce pro školní rok 2009/2010

15. Seznam žáků ZŠ, Dobruška, Opočenská 115 vedený ve školním roce 2009/2010
16. Seznam vycházejících žáků ve školním roce 2009/2010
17. Kopie osvědčení o absolvování vzdělávacích akcí vedené ve školním roce 2009/2010
18. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků vedené ve školním roce 2009/2010
19. Rozvrhy hodin platné v době inspekční činnosti
20. Žákovské knížky a zápisníčky žáků vedené ve školním roce 2009/2010
21. Vnitřní organizační řád školy, čj. 20408/09, ze dne 18. 8. 2009, podpisy všech zaměstnanců školy
22. Organizace školy ve školním roce 2009/2010, čj. 20465/09, ze dne 9. 9. 2009
23. Minimální preventivní program, Základní škola Dobruška, školní rok 2009/2010
24. Plnění ročního plánu metodika prevence, ze dne 27. 1. 2010
25. Zpráva o realizaci programu primární prevence
26. Vlastní hodnocení školy za školní rok 2006/2007, čj. 20 430/07, dotazníky pro rodiče, žáky a učitele
27. Plán environmentální výchovy pro školní rok 2009/2010 a vyhodnocení plánu pro školní rok 2008/2009
28. Tematické plány učitelů pro školní rok 2009/2010
29. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2009/2010
30. Plán ICT školy pro školní rok 2009/2010 a vyhodnocení za školní rok 2008/2009
31. Záznamy z hospitací vedené ve školním roce 2009/2010
32. Autoevaluace pedagogické práce učitele
33. Záznamy z jednání pedagogické rady vedené ve školním roce 2008/2009 a 2009/2010
34. Zápisy z provozních porad vedené od školního roku 2003
35. Zápisy z jednání školské rady vedené od 4. 4. 2006
36. Zápisy z jednání metodického sdružení vedené ve školním roce 2009/2010
37. Školní řád Základní školy, Dobruška, Opočenská 115 (včetně pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků), ze dne 9. 9. 2009
38. Směrnice k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ve škole, čj. 20 319/2007
39. Záznam o seznámení žáků s pravidly bezpečnosti a ochrany zdraví pro školní rok 2009/2010 (vložený list v třídních knihách)
40. Rozpis dohledu nad žáky platný ve školním roce 2009/2010
41. Záznamy o úrazech žáků vedené od školního roku 2007/2008
42. Protokol o odborné technické kontrole tělocvičného náradí a náčiní používaného v tělocvičně ZŠ, provedené dne 21. 5. 2009
43. Provozní řády odborných učeben platné ve školním roce 2009/2010
44. Kniha úrazů vedená od školního roku 2006/2007
45. Výroční zprávy školy za školní roky 2006/2007, 2007/2008 a 2008/2009
46. Výkaz o ředitelství škol R 13-01 podle stavu k 30. 9. 2009 (ÚIV)
47. Výkaz o zahájení povinné školní docházky v základní škole S 53-01 podle stavu k 28. února 2009 (ÚIV)
48. Výkaz o úrazovosti dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních R 36-01 za školní rok 2008/2009 (ÚIV)
49. Výkazy S 3-01 o základní škole podle stavu k 30. 9. 2007, k 30. 9. 2008 a k 30. 9. 2009 (ÚIV)
50. Výkazy Z 2-01 o školní družině podle stavu k 31. 10. 2007, k 31. 10. 2008 a k 31. 10. 2009 (ÚIV)
51. Rozhodnutí o poskytnutí finančních prostředků z rozvojového programu (RP) „Posílení úrovně odměňování nepedagogických pracovníků“ – dotace na rok 2009, čj. 4110/SM/2009, ze dne 16. 3. 2009

52. Rozhodnutí o poskytnutí finančních prostředků na II. etapu RP „Posílení úrovně odměňování nepedagogických pracovníků“, čj. 9843/SM/2009, ze dne 5. 6. 2009
53. Rozhodnutí o poskytnutí finančních prostředků z RP „Zvýšení nenárokových složek platů a motivačních složek mezd pedagogických pracovníků regionálního školství s ohledem na kvalitu jejich práce“ - 2. etapa, čj. 7106/SM/2009, ze dne 24. 4. 2009
54. Rozhodnutí o poskytnutí finančních prostředků z RP „Zvýšení nenárokových složek platů a motivačních složek mezd pedagogických pracovníků regionálního školství s ohledem na kvalitu jejich práce“ - na 1. čtvrtletí 2009, čj. 2719/SM/2009, ze dne 18. 2. 2009
55. Rozhodnutí o poskytnutí finančních prostředků z RP „Zvýšení nenárokových složek platů a motivačních složek mezd pedagogických pracovníků regionálního školství s ohledem na kvalitu jejich práce“ - na 2. čtvrtletí 2009, čj. 5990/SM/2009, ze dne 14. 4. 2009
56. Rozhodnutí o poskytnutí finančních prostředků z RP „Zvýšení nenárokových složek platů a motivačních složek mezd pedagogických pracovníků regionálního školství s ohledem na kvalitu jejich práce“ - na 3. čtvrtletí 2009, čj. 12517/SM/2009, ze dne 15. 7. 2009
57. Rozhodnutí o poskytnutí finančních prostředků z RP „Zvýšení nenárokových složek platů a motivačních složek mezd pedagogických pracovníků regionálního školství s ohledem na kvalitu jejich práce“ - na 4. čtvrtletí 2009, čj. 19197/SM/2009, ze dne 20. 10. 2009
58. Rozhodnutí o poskytnutí finančních prostředků z RP „Školní vybavení pro žáky 1. ročníku“, čj. 9581/SM/2009, ze dne 4. 6. 2009
59. Podklady pro přiznání mimořádných odměn ředitelce školy, pedagogickým a nepedagogickým pracovníkům školy v rámci rozvojových programů ze státního rozpočtu (z kapitoly MŠMT) v roce 2009
60. Rozhodnutí o poskytnutí dotace z RP „Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním pro rok 2009, čj. 7082/SM/2009, ze dne 17. 4. 2009
61. Darovací smlouva uzavřená mezi školou a Nadačním fondem na podporu bezpečnosti a volnočasových aktivit na území Města Dobrušky, uzavřená dne 7. 7. 2008
62. Finanční vypořádání dotací poskytnutých krajem za roky 2007, 2008 a 2009
63. Výkazy zisku a ztráty sestavené k 31. 12. 2007, k 31. 12. 2008 a k 31. 12. 2009
64. Hlavní účetní knihy za účetní roky 2007, 2008 a 2009
65. Inspekční zpráva ČŠI, čj. 093 079/01-5060, ze dne 12. 3. 2001
66. Protokol ČŠI, čj. 093 080/01-5060, ze dne 12. 3. 2001

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do čtrnácti dnů po jejím převzetí na adresu Česká školní inspekce, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu deseti let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu:

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Svatava Fejglová	Fejglová, v.r.
Mgr. Marie Hypšová	Hypšová, v.r.
Bc. Dana Luňáková	Luňáková, v.r.
Mgr. Věra Nosková	Nosková, v.r.

V Hradci Králové dne 1. června 2010

Podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Hradci Králové dne 7. června 2010

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Dagmar Macková	Macková, v.r.

Připomínky ředitelky školy

Datum	Text
	Připomínky nebyly podány.